

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, dnia 10 października 2013 r.

WPS-I.431.3.11.2013.PK

SM
Pani
Maria Katarzyna Matuszewska
Kierownik Ośrodka Pomocy
Spolecznej w Podkowie Leśnej
ul. Błońska 46/48
05-807 Podkowa Leśna

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r., Nr 31, poz. 206 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U., Nr 185, poz. 1092) w dniach 2-4 września 2013 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie w składzie: Patrycja Kolecka – starszy inspektor wojewódzki i Anna Kasperska – inspektor wojewódzki przeprowadził kontrolę sprawdzającą w trybie zwykłym w Ośrodku Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej.

Przedmiot kontroli obejmował sprawdzenie wykonania zaleceń pokontrolnych dotyczących realizacji zadań w zakresie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 z późn. zm.), wystawionych przez Wojewodę Mazowieckiego w dniu 4 sierpnia 2011 roku, znak sprawy: WPS-I.431.2.14.2011.PK.

Kontrolą objęto okres od 21 maja 2011 r. do dnia kontroli.

Niniejszym, przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

W okresie objętym kontrolą Wojewoda Mazowiecki **negatywnie** ocenił sposób wykonania zaleceń pokontrolnych przekazanych pismem z dnia 4 sierpnia 2011 r., znak sprawy:WPS-I.431.1.14.2011.PK.

W związku z powstałymi nieprawidłowościami, stwierdzonymi podczas przeprowadzonej w dniach 18-20 maja 2011 roku kontroli problemowej, w dniu 4 sierpnia 2011 r. Wojewoda Mazowiecki skierował do Pani oraz do wiadomości Burmistrza Miasta Podkowie Leśnej wystąpienie pokontrolne zawierające następujące zalecenia:

1. Sprawy, w szczególności dotyczące postępowania wobec dłużników załatwiać bez zbędnej zwłoki, tj. każdorazowo stosować zapisy art. 35 § 1 i 2 kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 25 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
2. Przy wydawaniu decyzji każdorazowo stosować zapisy art. 107 § 3 kpa, w zakresie w którym stanowi, że decyzja powinna zawierać uzasadnienie prawne, tj. wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji z przytoczeniem przepisów prawa.
3. W przypadku bezczynności innych organów wysłać pisemne ponaglenia o załatwienie sprawy.
4. Decyzje w sprawie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydawać po dołączeniu przez stronę do wniosku wszystkich niezbędnych dokumentów, o których mowa w art. 15 ust. 3 i 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
5. Przy wyliczaniu dochodu rodziny każdorazowo stosować zapisy Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2010 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2010 r., Nr 123, poz. 836).
6. Dokonać zapisów Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej w odniesieniu do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
7. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzić z podziałem na okresy świadczeniowe bez względu na to, czy postępowanie wobec dłużnika alimentacyjnego rozpoczęte w jednym okresie świadczeniowym zostało zakończone przed rozpoczęciem, czy w trakcie trwania kolejnego okresu świadczeniowego.

Ponadto ustalono, że również w dniu 18 maja 2011 r. wystąpiono do Burmistrza Miasta Podkowy Leśnej z pismem w przedmiocie konieczności dokonania stosownych zmian w zapisach Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej, odnosząc je do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz zobowiązano do utworzenia komórki organizacyjnej do realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w myśl zapisów art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych.

Realizacja przez jednostkę kontrolowaną zaleceń pokontrolnych w zakresie:

1. Organizacji realizacji zadania

W toku kontroli stwierdzono, że zalecenia pokontrolne w tym zakresie, jednostka kontrolowana zrealizowała.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej funkcjonuje w oparciu o Statut przyjęty Uchwałą Rady Miasta Podkowy Leśnej Nr 60/XIV/2011 z dnia 26 października 2011 r. w sprawie Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej. Funkcjonowanie Ośrodka określa Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2012 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej z dnia 20 stycznia 2012 r. Oba dokumenty zawierają stosowne zapisy dotyczące realizacji zadań z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W trakcie kontroli ustalono również, że zrealizowano zalecenie pokontrolne i utworzono samodzielne stanowisko do realizacji zadań z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Realizacją kontrolowanych zadań od 1 lutego 2012 r. zajmuje się Pani Anna Wrzosek, zatrudniona w Ośrodku Pomocy Społecznej na umowę zlecenie.

Ustalono, że Pani Anna Wrzosek posiada stosowne upoważnienia Burmistrza do realizacji zadań z zakresu przedmiotowej ustawy, tj. upoważnienie do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także wydawania w tych sprawach decyzji pod nieobecność Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej oraz upoważnienie do przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych, odbierania oświadczeń majątkowych, informowania dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres

dłuższy niż 6 miesięcy, podejmowania działań wobec dłużników, prowadzenia postępowań, a także do wydawania w tych sprawach decyzji pod nieobecność Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej.

Analizując upoważnienia Pani jako Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej stwierdzono jednak, że pomimo podpisywania decyzji w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, nie posiada Pani upoważnienia Burmistrza Miasta Podkowy Leśnej do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i wydawania w tych sprawach decyzji. Ustalono natomiast, że posiada Pani stosowne upoważnienia do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego, wynikających z tytułów o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W dniu 4.09.2013 r. przedstawiła Pani kontrolującemu upoważnienie Burmistrza Miasta Podkova Leśna nadane Zarządzeniem nr 35/2013 wydanym w dniu 3.09.2013 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania oraz wydawania w tych sprawach decyzji.

2. Prawidłowości ustalania uprawnień i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego

W wyniku kontroli ustalono, że jednostka nie zrealizowała zaleceń pokontrolnych wydanych przez Wojewodę Mazowieckiego dotyczących: obliczania dochodu rodziny, prawidłowości wydawania decyzji administracyjnych (zgodnie z art. 107 § 3 kpa) oraz prawidłowego kompletowania wniosków o przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W trakcie czynności kontrolnych weryfikacji poddano 6 akt spraw wierzycielek (10 postępowań). W 8 skontrolowanych postępowaniach dokumentacja nie była gromadzona prawidłowo, tj.:

1. W sprawie zakończonej wydaniem decyzji nr 4/2012 z dnia 15.11.2012 r. do wniosku o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego z dnia 30.10.2012 r. dołączono oświadczenia, stanowiące załącznik nr 5, nr 8 oraz nr 9 do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. z 2011 r., Nr 298, poz. 1769), a powinny to być oświadczenia złożone na potrzeby świadczeń z funduszu alimentacyjnego, tj. oświadczenia stanowiące

załączniki do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz ze zmianami wprowadzonymi nowelizacją z dnia 27 grudnia 2011 r.

2. W sprawie zakończonej wydaniem decyzji nr 02/2011 z dnia 20.09.2011 r. wniosek z dnia 8.09.2011 r. o przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego został niekompletnie wypełniony, tj. brakowało dat przy podpisach wierzycielki na stronie 3 i 4 wniosku. Analogiczna sytuacja miała miejsce w odniesieniu do wniosku złożonego w dniu 13.09.2012 r. – wierzycielka również nie wskazała dat na 3 i 4 stronie wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Ponadto, do wniosku z dnia 8.09.2011 r. nie dołączono oświadczenia, stanowiącego załącznik nr 5 do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2010 r., tj. oświadczenia członka rodziny o dochodzie niepodlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, osiągniętym w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy.
3. W sprawach zakończonych wydaniem decyzji nr FA/08/2011 z dnia 3.10.2011 r., nr FA/04/2012 z dnia 2.10.2012 r. oraz nr 4/2012 z dnia 15.11.2012 r. do wniosku nie dołączono orzeczenia sądowego zasądzającego alimenty w wysokości, na podstawie której przyznano prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
4. Do wniosków spraw zakończonych wydaniem decyzji nr FA/05/2011 z dnia 29.09.2011 r. oraz nr FA/05/2012 z dnia 2.10.2012 r. nie dołączono dokumentów dot. osiągniętych w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy dochodów przez osobę uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Syn wierzycielki w chwili składania wniosku miał skończone 19 lat i w związku z tym należało przyjąć zaświadczenie lub oświadczenie o osiągniętych dochodach.

W trakcie kontroli ustalono także, że we wnioskach dotyczących przyznania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, poza dłużnikiem alimentacyjnym nie wskazywano pozostałych osób zobowiązanych do alimentacji, a przede wszystkim dziadków osoby uprawnionej do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W analizowanych postępowaniach jednostka wydała 12 decyzji administracyjnych (10 decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, 1 decyzję uchylającą prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 1 decyzję zmieniającą).

Wszystkie skontrolowane decyzje wydane były niezgodnie z wymogami określonymi w art.107 § 3 kpa, gdyż nie zawierały uzasadnienia prawnego. Skontrolowane decyzje zawierały pozostałe elementy określone w art. 107 kpa.

Ponadto, kontrolujący stwierdzili, że decyzja nr FA/03/2011 z dnia 26.09.2011 r. zawierała niejasne rozstrzygnięcie. W dniu 26.09.2011 r. wpłynęło zawiadomienie komornika sądowego o zmianie wysokości alimentów, która nastąpiła od dnia 18.04.2011 r. Wobec powyższego, w dniu 26.09.2011 r. Ośrodek wydał decyzję zmieniającą. W ocenie kontrolujących decyzja zmieniająca zawierała niejasne i budzące wątpliwość rozstrzygnięcie, na podstawie którego nie można jednoznacznie stwierdzić w jakiej wysokości osoba uprawniona otrzymuje świadczenie z funduszu alimentacyjnego.

Ponadto ustalono, że na decyzjach o numerach: 02/2011 z dnia 20.09.2011 r. oraz FA/09/2011 z dnia 13.10.2011 r. znajdowały się potwierdzenia odbioru decyzji przez strony, jednak strony nie odnotowały daty ich odbioru.

Stwierdzono także, że w decyzji nie pouczano stron, zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi.

W 11 decyzjach na 12 skontrolowanych wskazywano prawidłową nazwę organu je wydającego (poza decyzją nr FA/01/2012 z dnia 25.09.2012 r.).

Kontrolujący ustalili, że w 3 postępowaniach na 10 skontrolowanych nieprawidłowo wyliczono dochód rodziny, w ten sposób, że:

- W sprawie zakończonej wydaniem decyzji nr FA/04/2011 z dnia 26.09.2011 r. nie zastosowano zapisu § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2010 r. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2011 r.
- W sprawie zakończonej wydaniem decyzji nr 4/2012 z dnia 15.11.2012 r. z dokumentów dołączonych do wniosku wynika, że w sprawie powinno się zastosować przepisy dot. utraty i uzyskania dochodu, natomiast w aktach brak jest dokumentów poza oświadczeniami potwierdzających sytuację dochodową rodziny. W związku z powyższym na podstawie dołączonych do wniosku dokumentów stwierdza się niewłaściwe obliczenie dochodu.

- W sprawie zakończonej wydaniem decyzji nr FA/04/2012 z dnia 2.10.2012 r. do dochodu rodziny nie doliczono alimentów, które wierzycielka otrzymała w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy. Z zaświadczenia komornika sądowego z dnia 24.09.2012 r. wynika, że wierzycielka w styczniu 2011 r. otrzymała kwotę 163,05 zł.

W powyższych sprawach niewłaściwe obliczenie dochodu nie miało wpływu na prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

3. Prawidłowości podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Podczas kontroli analizie poddano 8 akt (10 postępowań) dłużników alimentacyjnych, dla których gmina Podkowa Leśna była organem właściwym dłużnika. Ustalono, że jednostka częściowo zrealizowała zalecenia pokontrolne w zakresie podejmowania działań wobec dłużników, tj. postępowanie wobec dłużników Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi z podziałem na okresy świadczeniowe. Nie mniej jednak stwierdzono, że we wszystkich skontrolowanych postępowaniach działania wobec dłużników alimentacyjnych, przewidziane w ustawie z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów podejmowane były niewłaściwie i z opóźnieniami terminowymi. W trakcie kontroli analizie poddano również 6 decyzji w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Kontrolujący stwierdzili, że decyzje nr 4/2013/UCH z dnia 2.04.2013 r., nr 2/2012/UCH z dnia 28.02.2012 r., nr 1/2013/UCH z dnia 14.03.2013 r. oraz nr 3/2013/UCH z dnia 2.04.2013 r. wydane były niezgodnie z wymogami określonymi w art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku – Kodeks postępowania administracyjnego Dz. U. 2013 r., poz. 267), gdyż nie zawierały uzasadnienia prawnego. Pozostałe elementy decyzji spełniały wymogi określone w art. 107 kpa.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) W sprawie dłużnika zarejestrowanego pod numerem 20 na „liście dłużników zamieszkałych na terenie gminy Podkowa Leśna od 1.06.2011 r.” stwierdzono, że w dniu 7.02.2013 r. wszczęto postępowanie administracyjne w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, pomimo niezastnienia przesłanek to uzasadniających. W dniu 2.04.2013 r. wydano w tym przedmiocie decyzję nr 4/2013/UCH.

Stwierdzono jednak, że do dnia kontroli w aktach nie znalazło się zwrotne potwierdzenie odbioru ww. decyzji przez dłużnika. Zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 2007 r. wszczęcie postępowania w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych następuje w przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego, odmawia złożenia oświadczenia majątkowego, zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy lub bez uzasadnionej przyczyny odmawia przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych. W niniejszej sprawie żadna z tych przesłanek nie została spełniona, zatem nie było podstaw do wszczęcia postępowania w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się i wydania w tym zakresie decyzji administracyjnej.

2) W sprawie dłużnika zarejestrowanego pod numerem 14 na „liście dłużników zamieszkałych na terenie gminy Podkowa Leśna od 1.06.2011 r.” stwierdzono analogiczną sytuację. W dniu 10.01.2012 r. wszczęto postępowanie administracyjne w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, a następnie po ustaleniu z komornikiem sądowym, że dłużnik nie wywiązuje się z zobowiązań alimentacyjnych, wydano w dniu 28.02.2012 r. decyzję nr 2/2012/UCH w tym przedmiocie. W tej sprawie również nie było podstaw do wydania takiej decyzji, gdyż wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kk został skierowany w dniu 16.11.2011 r. i na tym postępowanie wobec dłużnika zostało zakończone. W odniesieniu do postępowania prowadzonego wobec tego dłużnika w okresie świadczeniowym 2012/2013 stwierdzono, że w dniu 7.12.2012 r. dłużnik przedstawił zaświadczenie z urzędu pracy o pozostawaniu w rejestrze osób bezrobotnym. Pomimo tego Ośrodek nie skierował wniosku o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika, natomiast w dniu 12.02.2013 r. wszczął postępowanie administracyjne w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań administracyjnych. W dniu 14.03.2013 r. wydano decyzję w tym przedmiocie o nr 1/2013/UCH. Po jej uprawomocnieniu postępowanie zostało zakończone. Istotnym zaznaczenia jest fakt, że po uprawomocnieniu się decyzji w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych organ jest zobowiązany do skierowania wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kk oraz wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika.

